Msgr. Fulton J. Sheen o Stepincu

cuvalo.net/2020/07/26/msgr-fulton-j-sheen-o-stepincu

July 26, 2020

“Stepinac, koji je išao na sud kao duhovni pastir Hrvata, izišao je iz sudnice kao opći vođa svog naroda i kao uzor svijetu.”

Hrvatima je dobro poznato da u Americi (White Plains, država New York) postoji srednja škola koja nosi ime Nadbiskupa Stepinca. Ali mnogima nisu poznate riječi koje su o Stepincu izrečene prigodom svečanog blagoslova te škole pa ćemo ovdje donijeti uvodne riječi kardinala Spellmana i cijeli govor svjetski-poznatog Msgr. Fultona Sheena.

Svečani blagoslov Archbishop Stepinac High School-a bio je 12. rujna 1948. godine. Bijaše to najmodernija katolička srednja škola u svijetu. Svečanosti je prisustvovalo preko 5.000 naroda, među kojima je bio i lijep broj Hrvata, a predvodio ju je utemeljitelj škole, kardinal Francis J. Spellman, s trojicom pomoćnih biskupa i većim brojem crkvenih i civilnih dostojanstvenika.

Na početku svog govora, kardinal Spelman je rekao:

“Danas smo s radošću i molitvom otvorili ovu školu Nadbiskupa Stepinca, koja će, kako sam uvjeren i molim Boga, biti zauvijek očitovanje velikog i širokogrudnog duha, koji je Amerika. Najprije, samim svojim imenom ta škola zastupa sve ono, što je dobro i pravedno i junačko, jer Nadbiskup Stepinac znači mnogo više nego jedan čovjek, koji stenje u ćeliji jugoslavenskog zatvora kao žrtva bezbožnog komunizma i mučenik za ideale, koje Amerikanci cijene i njeguju. On je simbol Petra i Pavla i svih Apostola i mučenika, koji su za istinu i pravdu, za ljubav prema Bogu i spas svoje braće pretrpjeli izdaju i progonstvo kroz vjekove Kršćanstva. On utjelovljuje također simbol amerčkih očeva i majki, kojih su misli, snaga, žrtve i uspjesi u izgradnji ove moćne nacije bili vođeni i inspirirani dvjema nerazdruživim krepostima: ljubavlju prema Bogu i domovini. Pače, i u samoj svojoj građevini Škola Nadbiskupa Stepinca predstavlja cvijet i plod američkoga duha, jer bez sposobnog i voljenog upotpunjavanja znanja i nastojanja kod graditelja, poduzetnika, zidara i radnika ta škola, tek pred kratko vrijeme zamišljena, ne bi sutra mogla biti otvorena mladeži iz Westchester County”.

Tom prigodom Msgr. Fulton J. Sheen je rekao slijedeće:

“U svijetu postoji jedan novi zločin: Zločin vjerovati u Boga. Ovaj spomenik podignut je u počast takvom jednom ‘zločincu’, koji poput Krista trpi pod Poncijem Pilatom. Te riječi ne nalaze se u Vjerovanju samo kao spomen na historijski događaj nego također kao znak Kristove Crkve, koja baš danas kao i nekada nastavlja Njegovo trpljenje pod Poncijem Pilatom, pod silom ‘svemožne države’.

Samo ljudi koji ne poznaju događaje u svijetu, mogu tvrditi, da je država u opasnosti od Crkve; istina je naprotiv, da je vjera ugrožena od države.

‘On će brzo biti zaboravljen’, rekao je Tito. Pilat je isto mislio, kad je zatražio posudu s vodom da opere Krista sa svojih ruku. Dok su kaplje poput blistavih dragulja na jutarnjem suncu padale s njegovih ruku, on je bio uvjeren u svom srcu, da sve vode iz sedam mora ne bi bile dovoljne da operu krv s njegove duše. ‘Što ću raditi s Kristom’, odzvanjalo je kroz stoljeća, kao što i novi Pilat pita: ‘Što ću raditi sa Stepincem’: Stepinac, koji je išao na sud kao duhovni pastir Hrvata, izišao je iz sudnice kao opći vođa svog naroda i kao uzor svijetu.

Jedan brat Nadbiskup, Kardinal Spellman, dao je odgovor jasan za čitav svijet. On je strgao njegovo ime s vrata tamnice i ispunio riječi Našega Gospodina protiv onih, koji bi htjeli ušutkati spominjanje njegova imena: ‘Kažem vam, kad bi oni šutjeli, kamenje bi vikalo’ (Lk. 19, 40). Kardinal je učinio, da tisuće kamena tisuće puta odzvanjaju: Stepinac mu je ime! Kamen odbačen po jugoslavenskim graditeljima postao je temeljni kamen jedne zgrade u Americi. Dok će generacije za generacijama mladeži prolaziti ispod tog portala i imena, proročanstvo Pisma će se ispuniti: ‘Ex ore infantium’ — iz usta mladeži bit će spominjano njegovo ime — ime Stepinac. Ova škola ne nosi to ime iz mržnje protiv njegovih lažnih sudaca niti želi unaprijed odrediti, kako će Crkva ocijeniti njegovu svetost, već hoće biti dokaz i svjedok, da mi živimo u doba živih primjera.

Imade nešto vrlo zanimljivo u tom imenu, koje resi jednu školu za mladež. On je naime tada bio najmlađi Nadbiskup na svijetu, kad je bio imenovan na Stolicu Nikopske, bio je jedva četiri godine svećenik, kad mu je pastirski štap bio predan u ruke. Crkva time, što uzvisuje mladost jednim imenom i jednom školom, ohrabruje one, koji su razočarani nad mladeži i koji poput George Bernard Shaw-a govori, da je mladost propala po mladima, ili koji su poput Clemenceau-a na svršetku Prvog svjetskog rata i španjolskog pjesnika Unamuno za vrijeme komunističke revolucije u Španjolskoj kazali: ‘Ne, ja ne vjerujem u mladež. Mladež je opterećena kugom. Europa je zaražena. I jedna i druga će izginuti u bjesnoći’.

Crkva ne dijeli takvo mišljenje. Ona može razjasniti, zašto je moderena mladež revolucionarna, ali je može također sačuvati, da ne postane revolucionarna. Besmislenost života je ona sila, koja mladež tjera u revoluciju. Ako se s kotla skine poklopac postavljen od inženjera, on eksplodira. Ako mladež izgubi svrhu života danu od Boga, ona se buni. Kadgod je na mjesto apsolutne vrijednosti ljubavi prema Bogu i domovini došlo opadanje vjere i svjetovni odgoj, mladež je tražila drugdje apsolutnu vrijednost — živjela je bez nje.

Na mjesto apsolutne ljubavi prema Bogu i bližnjemu takva mladež je stavila silu i putenost. Svako razdoblje u povijesti, koje je bilo bez smisla, dovelo je također s jedne strane do političke anarhije a s druge do putene raspuštenosti. Mržnja mladih protiv starih, koji su im ostavili baštinu kaosa, pokazuje se u ustanku protiv političkog uređenja i mržnji protiv sebe samih, što nemaju svrhe života, pokazuje se u vulgarnosti, oponašanju drugih, živčanoj rastrojesnoti i tjelesnosti. Stariji su im rekli, da ne trebaju u išta vjerovati. Mladež se pobunila, jer nije imala u što vjerovati. Njihovi stariji su im zanijekali potrebu vjere; mladi su se pobunili, jer nisu imali potrebnu vjeru — oni su si pronašli sami svoju.

Katolička Crkva nalazi riječi obrane i za tu revolucionarnu mladež i zabacuje pesimističko tumačenje njezinih čina kao jedino i isključivo znak propadanja civilizacije.

Crkva evo podiže ovu školu s time da mladima pokaže svrhu života, da tako spasi mladež od političke anarhije i putenosti za koje smo rekli, da su dva zla ploda mišljenja, da je život na zemlji besmislen! Ako bi tko pitao: U čemu je nazor Crkve o odgoju tako različit, da jamči toliku korist za mladež? Jest, različit je u više pravaca:

1) Odgoj unutar ovih zidina ne će se temeljiti na predpostavci, da je mladež pokvarena zato, što ne zna stvari, već na načelu, da je mladež pokvarena zato, što je zavedena. Naš odgoj razlikuje između razuma i volje, između spoznavanja i htijenja, između istine i ljubavi. Spoznaja je u razumu; karakter je u volji. Prva treba rasvijetljenja, a ovaj discipline. Stoga će mladić u ovoj školi učiti ne samo, kako će susresti sumnje u životu, već i to, kako će svojom voljom urediti svoj način života, i to sudjeljujući s Božjom milošću, koja ga uspsobljuje, da može svladati sklonosti na zlo i da postane dijete nebeskog Oca.

2) Naš odgoj ne uči mladića, da je jedini izbor za njega ili na desno ili na lijevo radi granica čovječije naravi, koja ga stavlja na istu razinu s materijalom i životinjama; već ga naprotiv uči, da postoji najveći izbor, da li će čovjek ići prema gore ili dolje — gore prema Duhu ili dolje prema životinji. Gledajući život i s tih drugih dviju dimenzija, mladež će vidjeti, da je skret na desno ili lijevo krivi pravac, jer odvodi od sredine; a ne biti u sredini znači biti ekscentričan; a ekscentričan biti znači biti bijesan.

3) Naš odgoj ne uči mladež vladati se prema vjeri tako, kao da si sama može stvoriti svoju vjeru i svoj pojam o Bogu po svom vlastitom nahođenju, jednako kao što joj ne će dopustiti da si stvori svoju vlastitu astronomiju, matematiku ili pravopis. Naprotiv, mladež će biti ovdje podučavana, da vjera mora ravnati njom, jednako kao što na području raznih znanosti, gdje priroda određuje teorije, kao što život određuje njihovu biologiju, i površina zemlje njihovu geografiju. Jednom utemeljeni u apsolutno Božje Biće i priznajući najvišu ovisnost o Bogu, mladi će se smatrati poput njihala na uri, koje se slobodno miče, jer je ukorjenjeno u zakonu.

4) Demokracija: ovdje će oni učiti ne samo ljubiti demokraciju već i to, zašto moraju živjeti demokratski; jer ona naglašava vrijednosti ljudske osobe nad državom, kao i činjenicu, da nam naša prava ne dolaze od neke većine, ili od prdstavnika vlasti, već od samoga Boga.

Tako i naša Deklaracija nezavisnosti kaže; po sebi je jasno načelo, da nas je Stvoritelj obdario izvjesnim neotuđivim pravima. Jer kao što smo uvjereni da nema šume bez stabala niti miomirisa bez cvijeća, i kao što nem je za šume potrebno sunce, tako nam je potrebno držati se svoga Boga, ako hoćemo zadržati svoja prava.

5) Naš odgoj ne će ići za tim, da mladića potpuno i posve prilagodi ovom svijetu, i to s razloga, što on nije posve od ovog svijeta i što bi on, kad bi se prilagodio zlom svijetu, postao bolestan. Naglašujući, da je sastavljen od duše i tijela, da je besmrtan, iako mora umrijeti, mladiću će se pokazati, da mora biti u stalnoj zabrinutosti da ne izgubi ono prvo i da ne bude progutan od ovog drugog. Mjesto posvemašnjeg prilagođavanja svijetu dati će mu se sakramentalni izgled u neizmjernosti, iz koje će promatrati svaku materijalnu stvar, novac, tijelo, vlast, znanost i trgovinu kao neke ljestve, kojima će se uspeti u Kraljestvo Nebesko. I kad će se zadnja duša uspeti tim ljestvama, tada će one biti skinute i spaljene jakom vatrom, ne zato, što bi bile bezvrijedne, već, što su izvršile svoje djelo — jer su nas donijele natrag Bogu.

Kad će se vrata ove škole otvoriti, moći ćemo čuti gdjekoje stare, kako zdvajaju nad mladima, kao što su nekad stari revnovali, kad su htjeli mlade, kao one koji smetaju, odbiti natrag, ali kojih je glas ipak bio nadjača pozivom Spasitelja: ‘Pustite malenu djecu da dođu k Meni i ne branite im; jer takovih je Kraljevstvo Nebesko’ (Mk. 10, 14).

Mi tražimo mladež ne samo zato, što ona pripada Bogu, nego i zato, što je ona nada budućnosti.

Mi znademo, kako zaustavit revolt mladih, budući im dajemo nešto, za što se bore, a ne samo volju za borbu.

Mi znademo, kako umiriti njihov nemir, jer im dajemo radije razumijevanje, zašto se stvari događaju, nego nemirnu želju, da se nešto dogodi.

Mi znademo, kako ukrotiti njihove lutajuće strasti, jer im pokazujemo, da se ljubav ne sastoji u posjedovanju nego u biti posjedovan, ne u primanju već u davanju, ne u sebično okruženom krugu već u Križu s raširenim upravo do beskrajnosti rukama, da svojim zagrljajem obuhvate čitavo čovječanstvo.

Mi znademo, kako zaustaviti njihovu anarhiju, kad im dokazujemo, da je jedan cilj u životu važniji od nasrtljivosti života, i kad njihovu žestinu prema bližnjemu svraćamo na žestinu protiv mržnje, neprijateljstva i grijeha u njihovoj vlastitoj duši, jer Kraljevstvo se Nebesko silom dobiva, i samo ga silovit postizava!

Ova škola je posvećena na dan, kad čitava Crkva slavi Sveto Ime Marijino: Majke Prvorođenoga na svijet, Zaštitnice mladeži, koja je prva gldala jedno Dijete na svojim rukama i vidjela Nebo na zemlji! I dok jedan pastir Kristova stada u jugoslavenskom zatvoru moli

svoju krunicu i tiho izgovara i opetuje Ime Marijino, mi blagosivljamo školu na Njezin dan i govorimo toj školi, budućnosti, svijetu: STEPINAC je njezino ime!”

Prijevod s engleskog je preuzet iz chicaškog hrvatskog tjednika “Danica”, god XXVII, br. 40, 6. X. 1948.